

Į Svalbardo salyną Valstybinė miškų tarnyba perdavė saugoti antrą siuntą Lietuvos augalų sėklų

2025 m. sausio 27 dieną Valstybinė miškų tarnyba išsiuntė antrą Lietuvos augalų sėklų siuntą į Norvegijai priklausantį Svalbardo salyną saugoti čia esančioje pasaulinėje sėklų saugykloje „Global Seed Vault“. Čia, amžino išalo žemėje Lietuvos augalų sėklų pavyzdžiai bus saugomi neribotą laiką.

Saugoti perduota 80 sėklų pavyzdžių. Tai – vertingiausios miško medžių, žemės ūkio augalų lietuviškos veislės ir formos, selekcinės linijos ir mutantai, kolekciniai pavydžiai. Tarp jų – miško medžių – paprastosios pušies, karpotojo beržo, žemės ūkio augalų – sėjamojo žirnio, paprastojo kviečio, paprastojo miežio, sėjamosios avižos, retųjų vaistinių ir aromatinių augalų – vaistinio kietagrūdžio, kamuotojo česnako, pievinio šalavijo, melsvojo gencijono, didžiojo debesylo, trispalvės našlaitės, tikrosios levandos, vaistinio isopo, žolinių ir pašarinių augalų – plokščiosios miglės, pievinio pašiaušelio, nendrinio eraičino, raudonojo eraičino bei paprastosios šunažolės sėklos. Perduota po 500 – 1000 kiekvieno pavyzdžio sėklų. Reikalui esant, šias sėklas galima būtų iš saugyklos paimti ir augalų veisles atkurti.

Perduodamų sėklų augalų veislės pasižymi atsparumu grybinėms ligoms, išverme žiemą, dideliu sėklų arba žaliosios masės produktyvumu ir kitomis vertingomis savybėmis. Valstybinė miškų tarnyba yra sukaupusi atskirų Lietuvai svarbių augalų genetinių išteklių kolekciją. Siekiant užtikrinti jos saugumą ilguoju laikotarpiu, tam tikrą dalis šių pavyzdžių patikėta Svalbardo pasaulinei sėklų saugyklai.

2022 metų birželį į Svalbardo saugyklą tarnyba perdavė pirmąją Lietuvos augalų sėklų siuntą, kurią sudarė 123 augalų veislių sėklos, svarbios šalies genetinių išteklių fondui ir kurios buvo atrinktos pagal unikalias fenotipines ir genotipines savybes. Tarp jų – paprastosios eglės, pušies, kviečių, miežių, dobilų, avižų ir kitų Lietuvoje augančių augalų veislių sėklos.

Saugykla, kurioje saugomos sėklos, įrengta Svalbardo kalnų masyve, kur yra amžinas išalas. Ji įgilinta daugiau nei 100 metrų į kalno vidų, po 40 – 60 metrų storio uolų sluoksniais. Sėklos čia laikomos iki -18°C temperatūroje.

„Ši siunta papildys jau anksčiau mūsų perduotų dėklų kolekciją“, – sakė Valstybinės miškų tarnybos direktoriaus pavaduotojas, vykdamasis direktoriaus funkcijas Albertas Kasperavičius. „Nuo šiol turėsime daugiau, nei 200 Lietuvos augalų sėklų pavyzdžių, saugomų Svalbardo saugykloje. Ir kai Lietuvai jų prireiks, galėsime jas paimti ir atkurti. Jei to prireiktų, tai vadinamasis Nojaus laivas mus išgelbės.“

Lietuvos augalų sėklų kolekcija Svalbardo pasaulinėje sėklų saugykloje bus saugoma neribotą laiką. Kas kelis dešimtmečius sėklų pavyzdžiai turės būti atnaujinti.

Į Svalbardo salyną Valstybinė miškų tarnyba perdavė saugoti antrą
siuntą Lietuvos augalų sėklų

Lietuvos sėklų pavyzdžių perdavimas vykdomas bendradarbiaujant su Šiaurės šalių
genetinių išteklių centru „NordGen“, kuris yra atsakingas už saugyklos veiklą ir Šiaurės
ministrų tarybos biuru Lietuvoje.

